

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА РАЗКРИВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ И ЗА ОБЯВЯВАНЕ
НА ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ КЪМ
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ СЛУЖБИ НА
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА АРМИЯ

София 1000, ул. „Врабча” № 1, тел. 800-45-00, e-mail: info@comdos.bg

Д О К Л А Д

за дейността на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за периода 20 декември 2014 г. - 20 юли 2015 г.

На основание чл. 4, ал. 6 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (ЗДРДОПБГДСРСБНА) Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (КРДОПБГДСРСБНА) представя пред **43-то Народно събрание** своя **СЕДЕМНАДЕСЕТИ** отчетен доклад за периода **20 декември 2014 г. - 20 юли 2015 година**.

В дейността си КРДОПБГДСРСБНА прилага **закона**, спазва директивите на **Европейския съюз**, следва принципите и ценностите на **Стратегията си за развитие**, изпълнява **Правилника за дейността на Комисията и нейната администрация**, стреми се към реализацията на **Годишния оперативен план за 2015 г.** и на дългосрочния си план за работа.

Основни задължения по ЗДРДОПБГДСРСБНА:

I. Съгласно чл. 1, ал. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА Комисията **обявява принадлежност** към Държавна сигурност и разузнавателните служби на

Българската народна армия на български граждани, заемащи публични длъжности и извършващи публични дейности.

ДЕЙНОСТИ ПО УСТАНОВЯВАНЕ И ОБЯВЯВАНЕ НА ПРИНАДЛЕЖНОСТ

Установяването на принадлежност се извършва на основание **чл. 25** и **чл. 26** от ЗДРДОПБГДСРСБНА. **Обявяването** на принадлежност се извършва на основание **чл. 9, т. 2 и т. 3** от Закона с решение на **Комисията** съгласно **чл. 29**.

Дейността по подготовката на решенията на Комисията за установяване и обявяване на принадлежност на български граждани към ДС и РС на БНА, на основание чл. 25, ал. 2 от Правилника на КРДОПБГДСРСБНА и на нейната администрация, се извършва от отдел „Специализиран архив и картотеки” към дирекция „Архив”.

За периода 1 декември 2014 г. - 30 юни 2015 г. Комисията е обсъдила и приела **95** решения, от които:

- **75** решения на основание **чл. 26, ал. 1, т. 1** (лица, регистрирани за участие в избори), **т. 2** (лица, заемали или заемащи публични длъжности и извършвали или извършващи публични дейности), **т. 3** (при кадрови промени) и **т. 4** (лица, посочени като длъжници);
 - **3** решения на основание **чл. 27, ал. 1** (по предварителна проверка);
 - **4** решения на основание **чл. 28** (при нови доказателства за принадлежност на лица, за които Комисията вече се е произнесла);
 - **16** решения на основание **чл. 31, ал. 1, т. 2** (по искане на граждани).
- ✓ **Извършена е проверка на 15 990** български граждани на основание:
- **чл. 26, ал. 1, т. 1** (лица, регистрирани за участие в избори) - на **21** лица;
 - **чл. 26, ал. 1, т. 2** (лица, заемали или заемащи публични длъжности и извършвали или извършващи публични дейности), **т. 3** (при кадрови промени) и **т. 4** (лица, посочени като длъжници) – на **15 059** лица;
 - **чл. 27** (по предварителна проверка) - на **88** лица;
 - **чл. 28** (при нови доказателства за принадлежност на лица, за които Комисията вече се е произнесла) - на **4** лица.
 - **чл. 31, ал. 1, т. 1 и т. 2** (по искане на граждани) – на **818** лица.
- ✓ **Установена е принадлежност** към структурите на ДС и разузнавателните служби на БНА на **841** български граждани.
- ✓ **Обявена е принадлежност** на **542** български граждани.

- ✓ **Не са обявени** данните за **295** лица с установена принадлежност на основание:
 - **чл. 27** (по предварителна проверка) – **3** лица;
 - **чл. 30, ал. 1, т. 1** (лицето е починало) – **275** лица;
 - **чл. 30, ал. 1, т. 2** (лицето е непълнолетно) – **1** лице;
 - **чл. 31, ал. 1, т. 2** (по искане на граждани) – **16** лица.
- ✓ Решенията на КРДОПБГДСРСБНА се публикуват в деня на тяхното приемане на нейната интернет страница: **www.comdos.bg**.
- ✓ На основание **чл. 14** от ЗДРДОПБГДСРСБНА Комисията издава бюлетин, с информация за своята дейност и за взетите решения. Към своя Седемнадесети отчетен доклад КРДОПБГДСРСБНА прилага **Бюлетин №15**, който обхваща периода от 26 ноември 2014 г. до 18 юни 2015 г.
- ✓ **Приемане на архивни документи**
 - В отдел „Специализиран архив и картотеки” към дирекция „Архив” през отчетния период са приети картоните на **1826** лица и **61** архивни дела с мотивирани предложения по чл. 32 от ЗДРДОПБГДСРСБНА.

II. Съгласно чл. 1, ал. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА Комисията **създава Централизиран архив** на документите на ДС и РС на БНА.

ДЕЙНОСТИ ПО СЪЗДАВАНЕТО НА ЦЕНТРАЛИЗИРАН АРХИВ

Комплектуване, съхранение, дигитализация, реставрация и застраховане на архива

Дейностите по комплектуване, съхранение, дигитализация, реставрация и застраховане на архивните документи, на основание чл. 25, ал. 2 от Правилника на Комисията и на нейната администрация, се осъществява от отдел „Комплектуване, съхранение, дигитализация, реставрация и застраховане на архива” към дирекция „Архив” на Комисията.

Дейности по комплектуване и съхранение на архива

✓ **Приемане на архивни документи**

За периода 1 декември 2014 г. – 30 юни 2015 г. са приети **3660** архивни дела (документи на хартиен носител), **39** микрофиша (филмирани документи) с източник както следва:

- **МВР** – **2935** броя архивни дела;
- **НРС** – **50** броя архивни дела;

- **МО – Служба „Военна информация” – 671** броя архивни дела и **39** микрофиша;
 - **ДА „Технически операции” – 4** архивни дела
- ✓ **Съхранявани архивни документи към момента в сектор КСА:**
- документи на хартиен носител – **1 495 530** архивни дела, съставляващи около **14 041** линейни метра и **2 073 900** броя карти и картончета;
 - филмирани документи - **14 319** броя;
 - документи на електронен носител (CD) - **253** броя;
 - филмови материали - **3778** броя ролки с учебни филми от областните дирекции на МВР;
 - видеокасети - **402** броя.
- ✓ **Предоставяне на архивни документи и информация за тях**
- за запознаване с документи на граждани и изследователи са предоставени – **10 114** дела (*предварително проверени за оперативни данни на чужди граждани и идентификационни данни на секретни сътрудници, не заемали публична длъжност или неизпълнявали публична дейност*);
 - обратно са приети за постоянно съхранение – **9855** дела;
 - подготвени са отговори на **791** запитвания;
 - направени са справки по **1416** дела.
- ✓ **Паспортизирани архивни документи - 2252** дела (*с източник МО – Служба „Военна информация”*)
- ✓ **Класиране на документи**
- около **326 000** картона от паспортни преписки - подредени в контейнери (*от ОД на МВР – Кърджали; ОД на МВР – Ловеч; ОД на МВР – Сливен*);
 - около **130 000** анкетни и адресни карти - подредени в контейнери (*от ОД на МВР – Кърджали*);
 - около **56 000** картона - подредени в контейнери (*от спомагателната картотека на Служба „Военна информация”*);
 - ежеседмично се актуализират електронните регистри (*списъци*) на постъпленията с документи от различните източници;
 - продължава работата по въвеждане и поддържане на данните от архивните дела в единната Автоматизирана информационна система (АИС) на Централизирания архив на Комисията;
 - въведена е информация за **325** лични кадрови дела (*с източници МВР, ВИ, ВКР*);

- изготвени са описи на допълнителните материали и е допълнена информацията във фондовите описи за делата, приети от МВР, НРС, ВКР и ВИ.

Дейности по дигитализация, реставрация и застраховане

За периода 1 декември 2014 г. – 30 юни 2015 г. са извършени следните дейности:

- ✓ **Сканирани и копирани документи** – общо **3437** архивни дела или **338 415** листа

По заявка на граждани:

- сканирани **1433** архивни дела или **109 960** листа;
- сканирани **703** архивни дела или **43 087** листа анонимизирани заверени копия;
- копирани документи на хартиен носител – **19 644** листа;
- заверени копия, предоставени на електронен носител – **79 537** листа;
- копия на филми, предоставени на електронен носител – **17** филма;
- сканирани са **197** архивни дела или **47 958** листа със заличаване на оперативни данни (за чужди граждани и идентификационни данни на секретни сътрудници, които не са заемали публична длъжност и не са изпълнявали публична дейност).

По изграждане на дигитален архив на Комисията:

- сканирани **22** архивни дела или **4974** листа;
- сканирани документи във вид на микрофилми - **43** архивни дела или **12 872** листа (брой кадри).

По издателската дейност на Комисията:

- сканирани са **1039** архивни дела или **20 383** листа.

ДЕЙНОСТИ ПО ОСИГУРЯВАНЕ ДОСТЪПА ДО ДОКУМЕНТИ

На основание чл. 1, ал. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА Комисията урежда реда за **достъп, разкриване, използване и съхраняване** на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Достъпът се осъществява съгласно на чл. 31 от Закона.

Дейността по предоставянето на достъп на граждани до архивните документи и предоставянето на копия от тях, на основание чл. 25, ал. 3 от Правилника на Комисията и на нейната администрация, се осъществява от отдел „Обслужване на граждани” към дирекция „Изследване на архивите и публична дейност”.

За периода 1 декември 2014 г. - 30 юни 2015 г. са:

- ✓ **Подадени заявления - общо 854 броя:**
 - за запознаване с документи на лицата за тях самите или за техни починали близки по права линия до втора степен - **607 броя;**
 - във връзка с прилагане на ЗПГРРЛ – **55 броя;**
 - за изследователска и проучвателна дейност – **192 броя.**
- ✓ **Приключени преписки - общо 758 броя:**
 - на **335** лица са изпратени писма с покана за запознаване с архивни материали;
 - на **395** лица са изпратени писма, че след проверка в архива не са открити материали по тяхното заявление;
 - на **28** лица са издадени и изпратени удостоверения за претърпяна репресия по тяхно искане.
- ✓ **Посещения в читалнята - на 1124 лица.**
- ✓ **Прегледани и анонимизирани документи с информация по чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА – с информация за трети лица – 43 087 листа.**
- ✓ **Предоставени копия от архивни документи – 99 181 листа;**
 - на хартиен носител – **19 644 листа;**
 - на електронен носител – **79 537 листа;**
 - копия на филми на електронен носител – **17 филма.**
- ✓ **Изнесени приемни**
 - през отчетния период в Стара Загора и в Кюстендил бяха открити едnodневни временни приемни, на които бяха подадени **40 броя** заявления на граждани за проверка и за запознаване с документи от Централизирания архив на КРДОПБГДСРСБНА.

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

На основание **чл. 10** от Закона КРДОПБГДСРСБНА **извършва изследователска дейност**, публикува документи, организира семинари, конференции и изложби с образователно-информационен характер, а на

основание чл. 9, т. 8 от Закона Комисията си сътрудничи със сродни чуждестранни и международни институции.

Дейността по изследването и публикуването на архивни документи, публичните и международните контакти на КРДОПБГДСРСБНА, на основание чл. 25, ал. 3 от Правилника на Комисията и на нейната администрация, се осъществява от отдел „Изследване и публичност на архивите” към дирекция „Изследване на архивите и публична дейност”.

Публични прояви за периода 1 декември 2014 г. – 30 юни 2015 г.

- ✓ Участие в научната конференция под патронажа на президента на Република България Росен Плевнелиев на тема: *„Съдбата на българското офицерство в условията на политически трусове“*;
- ✓ Експониране на изложбата *„Десталинизацията – дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953-1964)“* в Регионалния исторически музей в Стара Загора и среща на представители на Комисията с обществеността;
- ✓ Среща на представители на Комисията с обществеността на Кюстендил и участие в публична дискусия на тема: *„Страданията на българското офицерство по време на кризи“*.

Международна дейност

- ✓ Участие в дните на българската култура в Берлин и представяне на филма на филма *„Досието на ДС“*;
- ✓ Участие в симпозиума *„Европейска памет на европейските институции“*, проведен във Виена;
- ✓ Участие в Международната научна конференция: *„Преоценка на комунистическата диктатура. 25 години европейски опит: постижения и неуспехи“*, проведена във Варшава по повод 15-годишнината от създаването на Полския институт за национална памет.

Изследователска и издателска дейност

- ✓ Издаден е **Бюлетин № 15** с решенията на Комисията в изпълнение на чл. 14 от ЗДРДОПБГДСРСБНА.
- ✓ Издадена е брошурата *„Равносметка по пътя – Мандат 2012-2017 г.“*, представяща дейността на КРДОПБГДСРСБНА.

- ✓ Подготвени са за издаване - 4 документални сборника от поредицата „Из архивите на ДС” със заглавия:
 - „Държавна сигурност и колективизацията (1944-1959)”;
 - „Държавна сигурност и разузнавателните служби на страните от Източния блок (1944-1989)”;
 - „Военното разузнаване и Варшавският пакт срещу НАТО“;
 - „Държавна сигурност – войникът на партията“.

ДЕЙНОСТИ ПО ФИНАНСОВО, ПРАВНО, КАДРОВО И СТОПАНСКО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ

Дейността по финансовото, правното, кадровото и стопанското обезпечаване, на основание чл. 24, ал. 1 и ал. 2 от Правилника на Комисията и на нейната администрация, се осъществява от дирекция „Финансово-стопански и правно-административни дейности”.

- ✓ Администрацията на КРДОПБГДСРСБНА е с обща численост **93** щатни бройки, от които **56** по служебни правоотношения и **37** – по трудови правоотношения;
- ✓ Заети са **88** щатни бройки, от които **52** са служителите по служебни правоотношения и **36** са служителите по трудови правоотношения;
- ✓ През отчетния период в КРДОПБГДСРСБНА са проведени три конкурса - назначени са двама служители, за третия тече проверка.
- ✓ През отчетния период в обученията по различни тематиките са взели участие **5** служители от администрацията на КРДОПБГДСРСБНА.
- ✓ За отчетния период са проведени и приключени с подписване на договори **7** броя обществени поръчки по вид и правни основания както следва:
 - открити процедури на основание чл. 14, ал. 3 от ЗОП – **3 броя**;
 - публични покани на основание чл. 14, ал. 4 от ЗОП – **4 броя**, от които една публична покана е оттеглена и по една от поканите не е избран изпълнител.

ПРАВНО-АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ

Дейността по правното обезпечаване, на основание чл. 24, ал. 1 и ал. 2 от Правилника на Комисията и на нейната администрация, се осъществява от отдел „Правно-административен” към дирекция „Финансово-стопански и правно-административни дейности”.

- ✓ За отчетния период са:
 - приключили с влезли в сила съдебни решения/определения – **5** съдебни дела;
 - новообразувани – **11** съдебни дела;
 - висящи производства - **97** дела (*част от които са образувани в отчетния период*).

ВЪТРЕШНА ОДИТНА ДЕЙНОСТ

Вътрешната одитна дейност, на основание чл. 22 от Правилника на Комисията и на нейната администрация, е на пряко подчинение на председателя на КРДОПБГДСРСБНА.

- ✓ Извършване на одитен ангажимент №ОА-1501/П за проследяване изпълнението на препоръки, дадени при извършен одитен ангажимент № ОА-11401/У с предмет: „Оценка за съответствие с нормативните и вътрешни актове в дейността на отдел „Обслужване на граждани” към дирекция „Изследване на архивите и публична дейност”.
- ✓ Извършване на одитен ангажимент №ОА-1502/К с предмет „Подпомагане прилагането на Стратегията за управление на рисковете при разработване на риск-регистър за периода 01.01.2014 г. – 30.06.2014 г.”
- ✓ Извършване на извънреден одитен ангажимент №ОА-1503/У с предмет: „Анализ и оценка на дейностите, свързани с обслужване на гражданите в Комисията за периода 01.04.2015 г. – 31.05.2015 г.“

ЗАДАЧИ ПО ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙНОСТИ

- ✓ Проверка, установяване и обявяване на принадлежност на лицата по:
 - **чл. 26, ал. 1, т. 1** (*лица, регистрирани от изборителните комисии за участие в избори за кметове и общински съветници - 2015 г.*)
 - **чл. 3, ал. 1, т. 18** за общините в **13 области** (*кметовете, заместник-кметовете, секретарите на общини и общинските съветници*);
 - **чл. 3, ал. 1, т. 28** (*лицата на длъжност в органите на Европейския съюз, Организацията на Северноатлантическия договор и всяка друга международна организация, в която членува или в чиято дейност участва Република България*);
 - **чл. 26, ал. 1, т. 3** (*новоначинени или новоизбрани лица на публична длъжност или за извършване на публична дейност - при кадрови промени*);
 - **чл. 3, ал. 2, т. 5, 9, 10, 12, 13 и 14** (*лицата, извършвали или извършващи публична дейност*)

- **чл. 26, ал. 1, т. 4** (лица, които са посочени като длъжници или са били членове на управителен или на контролен орган на предприятие, посочено като длъжник в бюлетина по чл. 3, ал. 2 от Закона за информацията относно необслужвани кредити);

Проблеми, свързани с изпълнението на Закона

- ✓ Непредоставяне на списъци с лицата, подлежащи на проверка от органите по чл. 21, ал. 2 и ал. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА;
- ✓ Служба "Военна информация" и Националната разузнавателна служба не предоставят списъците по **чл. 3, ал. 1, т. 16** въпреки многогодишната кореспонденция с искания от страна на Комисията;
- ✓ Комисията не може да изпълни изискванията по чл. 3, ал. 2, т. 6 от Закона поради непредаването на списъците с имената на останалите ръководители и членовете на управителните органи на религиозните общности (Българска православна църква), подлежащи на проверка.
- ✓ Служба "Военна информация" все още не е предала всички документи на РУ-ГЩ, съхранявани при тях;
- ✓ Затруднения и допълнителна обемна проучвателна процедура по установяване на фактите при извършване на проверките по **чл. 3, ал. 2, т. 9** и на **чл. 26, ал. 1, т. 4** от ЗДРДОПБГДСРСБНА – описани в **Приложение 2** към доклада.

Докладът е приет на заседание на Комисията с протокол № 28 от 16 юни 2015 г.

Председател на КРДОПБГДСРСБНА:

/Евтим Костадинов/